

Poduzetništvo za početnike

HIFE

Hrvatski institut za financijsku edukaciju

Zagreb, studeni 2017.g.

1. Kako pokrenuti Start-up?

Jedan od glavnih razloga koji motivira ljude na samozapošljavanje je potreba za neovisnosti. Jeste li znali da bi samo 37% Europljana voljelo biti samozaposleno, a u SAD i Kini njih čak 51%. Neki od glavnih izazova s kojima se suočavaju su:

- Obrazovanje treba pružiti pravi temelj za razvoj poduzetničke karijere
- Otežan pristup izvorima financiranja i tržištu
- Poteškoće u prijenosu poslovanja
- Strah od posljedica u slučaju neuspjeha
- Složeni administrativni postupci.

1.1. Od ideje do realizacije u nekoliko koraka

Jedan od temeljnih ciljeva Europske unije u poticanju razvoja poduzetništva je skraćivanje vremena i troška osnivanja poduzeća. Za osnovati poduzeće u EU u 2016.g. trošak je bio EUR 320, a prosječno trajanje 3.3. dana, dok je u RH taj trošak EUR 105 do EUR 670, a procedura traje 1 do 5 dana².

Prema Zakonu o trgovačkim društvima³, postoji više pravnih oblika trgovačkih društava:

- **Društva osoba:**
 - o javno trgovačko društvo,
 - o komanditno društvo i
 - o gospodarsko interesno udruženje
- **Društva kapitala:**
 - o dioničko društvo i
 - o društvo s ograničenom odgovornošću
- **Trgovac pojedinac** - fizička osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost u skladu s propisima o obrtu i upisana je u sudskom registru kao trgovac pojedinac.
- **Tajno društvo** - nastaje ugovorom kojim jedna osoba (tajni član) ulaže neku imovinsku vrijednost u poduzeće druge osobe (poduzetnika), te na temelju toga uloga stječe pravo sudjelovanja u dobiti i u gubitku poduzetnika.

Za osnivanje poduzeća u Republici Hrvatskoj na raspolaganju je usluga HITRO.HR putem koje možete obaviti većinu aktivnosti ključnih za osnivanje/evidenciju promjena trgovačkog društva.

Najbrži način za osnovati društvo s ograničenom odgovornošću uplatom temeljnog kapitala u novcu je putem usluge e-Tvrtka, odnosno iz HITRO.HR ureda ili javnobilježničkog ureda – 24 sata dnevno, sve dane u tjednu osim subotom i nedjeljom. Uz nešto dulji rok, moguće su prijave Trgovačkom sudu i u papirnatom obliku.

1.2. Što je potrebno da bi osnovali trgovačko društvo?

Na Internet stranicama www.hitro.hr možete pronaći sve najvažnije informacije o koracima koje je potrebno napraviti kako bi se osnovalo trgovačko društvo. U nastavku izdvajamo neke od njih.

1.2.1. Odaberite ime društva

Odabiru imena društva posvetite dovoljno vremena i pažnje. Ime društva bi trebalo biti jednostavno, lako za izgovor te dovoljno moćno da ga je lako zapamtiti. Ime društva je važno jer ćete ga morat uklopiti u sve promotivne aktivnosti, stoga razmislite kako se ono uklapa u njih.

Pazite!

1. Dva društva ne mogu imati isto ime!
2. Uz naziv društva uvijek se navodi i predmet poslovanja, npr. d.o.o. za trgovinu i usluge
3. Riječ Hrvatska, grb ili zastava Republike Hrvatske u nazivu društva mogu se pojaviti samo ukoliko imate suglasnost Vlade Republike Hrvatske ili Ministarstva Uprave
4. Ime poznate osobe u nazivu društva dozvoljeno je samo uz njezin pristanak ili u slučaju da je osoba umrla, uz pristanak njezinih nasljednika

Ostala pravila vezana za ime društva pročitajte na www.hitro.hr

1.2.2. Prijava za upis u sudski registar

Nakon odabira imena svi osnivači društva zajedno odlaze kod javnog bilježnika kojem odnose Prijavu za upis u sudski registar s pripadajućim priložima i ovjeravaju svoje potpise. Ovjerenu dokumentaciju javni bilježnik šalje elektronički u HITRO.HR.

¹http://ec.europa.eu/growth/smes/promoting-entrepreneurship_en

²http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=9112&lang=en

³https://ec.europa.eu/growth/smes/promoting-entrepreneurship/advice-opportunities/start-up-procedures_en

³<http://www.poslovni-savjetnik.com/propisi/zakon-o-trgovackim-drustvima-urednicki-procisceni-tekst-nn-br1111993-do-1102015>

1.2.3. Gdje predati dokumentaciju?

Nakon ovjere dokumentacije kod javnog bilježnika, ista se odnosi u ured HITRO.HR, s tim da je prethodno potrebno uplatiti sudske pristojbe i osnivački polog.

Ured HITRO.HR dokumentaciju šalje Trgovačkom sudu koji provodi upis u Sudski registar.

Sada vašem društvu treba dodijeliti matični broj i šifru glavne djelatnosti. To može ishoditi ured HITRO.HR nakon što popunite potreban obrazac. Mogući su i drugi oblici podnošenja prijave: elektroničkom poštom, poštom, telefaksom i osobno.

Matični broj i šifra glavne djelatnosti iskazuju se na Obavijesti o razvrstavanju poslovnog subjekta po Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti Državnog zavoda za statistiku.

1.2.4. Otvaranje računa i druge prijave

Nakon što su vam izdani Rješenje o upisu u sudski registar i Obavijest o razvrstavanju poslovnog subjekta po Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, trebate izraditi pečat i otvoriti račun na koji ćete izvršiti vašu prvu uplatu – uplatu osnivačkog pologa.

Minimalan osnivački polog :

- 10 kuna za j.d.o.o.
- 20.000 kuna za d.o.o.
- 200.000 kuna za d.d.

Kod otvaranja računa važno je da prethodno donesite odluku s kojom bankom želite raditi. Provjerite što banke nude, a posebno:

- koje troškove otvaranja i vođenja računa obračunavaju,
- koliki je trošak prijenosa sredstava s računa na račun,
- koliko se naplaćuje dostava izvoda,
- koliko koštaju dodatne usluge kao što je to npr. Internet bankarstvo...

Dok ne počnete generirati prihode preporuka je da ne ugovarate dane usluge jer one predstavljaju trošak koji opterećuje poslovanje vašeg društva.

1.2.5. Ostale prijave zaposlenika i društva

I za kraj, još tri važne prijave:

- prijava zaposlenika u sustav mirovinskog osiguranja. Može i elektronski putem usluge e-Mirovinsko.
- prijava zaposlenika u sustav zdravstvenog osiguranja. Može i elektronski putem usluge e-Zdravstveno.

- Prijava društva Poreznoj upravi radi upisa u registar obveznika PDV i poreza na dobit.

1.3. Što je obrt?

Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Razlikujemo:

- *slobodne obrte*
- *vezane obrte*
- *povlaštene obrte*

Obrt možete osnovati samostalno ili s ortakom. U ovom drugom slučaju zaključujete Ugovor o ortakluku u kojem regulirate međusobne prava i obveze.

Obrt možete osnovati i ako ste zaposleni, ili ako imate zaposlene osobe koje ispunjavaju uvjete za obavljanje djelatnosti obrta.

Obrt može poslovati cijelu godinu, ali i samo sezonski u maksimalnom trajanju od šest mjeseci unutar jedne kalendarske godine i to razdoblje se upisuje u obrtni registar.

Važno! Ako planirate otvoriti sezonski obrt, prvo provjerite u Pravilniku o obrtima da li je planirana djelatnost na popisu mogućih sezonskih djelatnosti.

Uvjet	Slobodni obrt	Vezani obrt	Povlašteni obrt
<ul style="list-style-type: none"> • ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit 	☺		
<ul style="list-style-type: none"> • ispit o stručnoj osposobljenosti • majstorski ispit • odgovarajuća srednja škola 		☺	
<ul style="list-style-type: none"> • povlastice, odnosno • dozvola nadležnog tijela ovisno o djelatnosti 			☺

1.3.1. Kako i gdje registrirati obrt?

U tri koraka do registracije obrta:

- Korak 1: za registraciju obrta obratite se nadležnom županijskom Uredu za gospodarstvo, odnosno Uredu za gospodarstvo Grada Zagreba, ovisno gdje će biti sjedište obrta.
- Korak 2: uplata registracije obrta koja uključuje trošak registracije obrta i trošak izdavanja obrtnice. Provjerite da li ste prema Zakonu o obrtu oslobođeni plaćanja cijene obrtnice (npr. ako je sjedište obrta na području od posebne državne skrbi).
- Korak 3: Nakon što dobijete obrtnicu izradite pečat i otvorite račun obrta u banci.
- Korak 4: obrtnika i zaposlenike obrta treba prijaviti za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, a obrt nadležnoj poreznoj upravi – prijava u registar poreznih obveznika i registar obveznika doprinosa.
- Korak 5: 8 dana prije početka obavljanja djelatnosti obrta prijavite isti nadležnom županijskom, odnosno uredu Grada Zagreba.

Kao pomoć pri registraciji obrta možete se poslužiti uslugom servisa HITRO.HR.

Postoje djelatnosti koje možete obavljati od kuće, ali postoje i one djelatnosti za koje sukladno Pravilniku o obrtima to nije moguće

jer zahtjevi za njihovo obavljanje nadilaze prostor stana.

Važno! Provjerite u Pravilniku o obrtima da li možete planiranu djelatnost obavljati u stanu te da li za obavljanje djelatnosti morate ishoditi posebno rješenje o minimalnim tehničkim uvjetima.

Jeste li znali da obrtnica majka ima pravo privremeno obustaviti djelatnost obrta za vrijeme korištenja porodiljskog dopusta u rokovima koji su joj zakonski dozvoljeni, ovisno o broju i starosti djece.

1.4. Obrt ili trgovačko društvo – prednosti i nedostaci

Jedno od najčešćih pitanja koje se postavlja prije osnivanja tvrtke je: „Da li da osnujem trgovačko društvo ili obrt?“ Prednosti i nedostataka ima u jednoj i drugoj odluci, ali konačnu odluku morate donijeti sami na temelju procjene očekivanih rezultata te djelatnosti kojom se planirate baviti.

Osnivač/i društva s ograničenom odgovornošću odgovaraju za obveze društva samo do visine udjela u društvu, a obrtnici svom svojom imovinom.

Prednosti obrta su:

- Niži inicijalni troškovi osnivanja – nema uplate temeljnog kapitala, manji trošak registracije.
- Kraći rokovi za osnivanje obrta.
- Na niži dohodak se plaća manje poreza jer ne postoji jedinstvena porezna stopa za oporezivanje dohotka. Ova prednost postaje nedostatak kod većih poreznih osnovica kad se obračunava porez na dohodak veći od 25%, dok je za trgovačka društva isti 20%.
- primjena jednostavnog knjigovodstva do određenog iznosa primitaka i vrijednosti imovine. Popis financijske dokumentacije koju je potrebno predati na FINA - u i rokove do kada se treba predati možete naći na web stranici www.fina.hr
- mogućnost privremene obustave rada, ili sezonskog poslovanja.
- obračun prihoda po naplati, a ne kad su ispostavljene fakture. Naime, trgovačka društva knjiže prihode kad su fakturirani i na njih odmah obračunavaju i plaćaju PDV neovisno o tome da li su se naplatili po tom računu.

1.5. Poslovne knjige i financijska izvješća obrta

Poslovne knjige obrta:

- Knjiga primitaka i izdataka (obrazac KPI)
- Evidencija o tražbinama i obvezama (obrazac TO),
- Knjiga prometa (obrazac KPR) – osim ako podaci o gotovinskom i dnevnom prometu nisu već sadržani u knjizi primitaka i izdataka
- Popis dugotrajne imovine (obrazac DI)
- Za obveznike PDV – a: Knjiga ulaznih računa i Knjiga izlaznih računa .

U financijskim izvješćima obrtnici iskazuju poslovne primitke i poslovne izdatke ostvarene u jednoj kalendarskoj godini, odnosno

poreznom razdoblju.

2. Otvaranje poslovnog računa

Otvaranje poslovnog računa jedan je od prvih koraka koji je potrebno napraviti već kod osnivanja poduzeća.

Na tržištu postoje banke koje uz poslovni račun nude i pakete usluga za tvrtke koji mogu donijeti uštede kod korištenja ostalih proizvoda. Za korištenje takvih paketa naplaćuju se naknade. Popusti su veći za klijente koji imaju otvoren račun u banci. Pogodnosti se najčešće odnose na:

- Popuste u naknadama kod korištenja više proizvoda banke
- Umanjenje redovne kamatne stope na kredite
- Popuste na dodatne usluge

Odgovor na pitanje:

da li se isplati ugovoriti paket usluga koje nudi banka?

ovisi isključivo o individualnoj procjeni potreba vaše tvrtke.

U 3 koraka i šest pitanja dolazite do odgovora:

1. Korak je analiza paketa usluga
2. Korak analiza potreba tvrtke
3. Odluka

2.1.1. Kako analizirati paket?

- Što se nudi i po kojoj cijeni?
- Kako se mogu koristiti navedene usluge ?
- Da li je usluga raspoloživa na području vaših aktivnosti?
- Da li postoje ograničenja u korištenju usluga?

Ponude napišite na papir da ih lakše usporedite!

Što uspoređujete?

Paket	Usluge
	Cijenu
	Raspoloživost
	Ograničenja

2.1.2. Kako analizirati potrebe tvrtke?

- Da li mi trebaju i koliko često koristim usluge iz paketa koji se nudi?
- Da li mi se ugovaranje paketa isplati?

Potrebe	Potrebe
	Isplativost

- Primjer 1

Tek ste osnovali tvrtku koja se bavi uslugama savjetovanja. Ugovorili ste tri posla i očekujete da ćete u godini dana imati manje od 20 uplata i isplata po računu. Ne planirate podizati nikakav kredit.

Banka vam nudi paket usluga po uvjetima u nastavku:

Paket	Godišnja naknada		Odluka	
	Bez popusta	S popustom	Primjer 1	Primjer 2
Transakcijski račun	300 kn			
Kartice	300 kn			
Internet, mobilno i telefonsko bankarstvo	500 kn			
20% popusta na naknadu za obradu kreditnog zahtjeva	Minimalno 1.200 kn	1.300 kn		
Ukupno	Min. 2.400 kn	1.300 kn	190	-10

Da li se isplati ugovoriti paket usluga?

Odgovor: U ovom slučaju se ne isplati ugovoriti paket jer za 20 uplata i isplata ako ugovorite samo tekući račun imate trošak od 300 kn, dok bi ugovaranjem ostalih usluga iz paketa povećali trošak za društvo za dodatnih 1.000 kn godišnje.

3. Poslovni plan

Od dobre poslovne ideje do realizacije u nekoliko koraka:

Korak 1.

Koje proizvode ili usluge planirate ponuditi?

Korak 2.

Tko će biti vaši kupci?

Korak 3.

Koja je vaša misija i vizija?

Korak 4.

Koji su vaši kanali nabave i od koga ćete nabavljati potrebne inpute?

Korak 5.

Jeste li proveli istraživanje tržišta?

Korak 6.

Da li na tržištu postoji potreba za vašim proizvodom?

Korak 7.

Koje su karakteristike vašeg tipičnog kupca?

Korak 8.

Tko su vaši konkurenti?

Korak 9.

Po čemu ćete biti bolji od konkurencije?

Korak 10.

Kako će krajnji kupci prepoznati da ste bolji od konkurencije?

Korak 11

Koje su moje potrebe za:

- Nekretninama (kupnja ili najam)
- Pokretninama (npr. strojevi, oprema, vozila, namještaj i sl.)
- Zaposlenicima (broj, obrazovna struktura, vrste zaposlenja i sl.)
- Ostalim uslugama (npr. računovodstvo, marketing, pravne usluge, savjetodavne usluge, javnobilježničke usluge i sl.)

Korak 12

Što ću kupiti iz vlastitog uloga u društvo, kredita i/ili pozajmice?

Izvor financiranja	Namjena	Iznos	Struktura
Vlastita sredstva			xx% vlastita sredstva
Kredit			xx% eksterni izvori financiranja
Pozajmica			
Leasing			
Ukupno			

Tek nakon što detaljno sagledate ovih 11 koraka možete napraviti poslovni plan. U nastavku slijedi skraćeni poslovni plan koji predstavlja temelj vaše poslovne ideje.

Stavka	Godina 1	Godina 2	Godina n
Redovni prihodi od prodaje (cijena * količina)			
Redovni rashodi			
Nabavna vrijednost prodane robe (cijena robe + transport + carina i ostala davanja)			
Bruto dobit / gubitak			
Trošak zaposlenika			
Trošak marketinga			
Trošak pravnih usluga			
Trošak javnog bilježnika			
Trošak savjetodavnih usluga			
Trošak ostalih usluga			
Operativna dobit / gubitak			
Tekući dio dugoročnog duga (godišnje dospjeće glavnice kredita, leasinga i / ili pozajmice + godišnje kamate)			
Raspoloživa sredstva			

4. Izvori financiranja

Za financiranje poslovanja postoje različiti oblici financiranja. Za srednja i mala poduzeća to su najčešće:

- Vlastita sredstva osnivača u početnoj fazi poslovanja. Naime na početku vlasnik najčešće financira društvo kroz pozajmice ili unosom imovne / novca u temeljni kapital društva.
- Proizvodi kreditnih institucija kao što su krediti, faktoring, leasing, kreditne kartice, eskont mjenica. Budući kreditne institucije kod odobravanja plasmana paze da su im primarni izvor povrata (redovno poslovanje) i sekundarni izvor povrata (instrumenti osiguranja) prihvatljivi, financiranje početnika može zahtijevati veća jamstva vlasnika osobnom imovinom u početku. Isto tako, kreditne institucije detaljno evaluiraju i preispituju pretpostavke poslovnih planova društva kako bi dokazale kako će se prezentirani planovi i ostvariti, a time osigurati povrat odobrenih plasmana.
- Avansno plaćanje kupaca može biti dobar izvor financiranja dijela potreba. Jednom kad se uplate avansi kupaca plaća se nabava potrebnog materijala.
- Ostali izvori: pronalazak strateškog partnera koji bin uložio novac u društvo, programi za poduzetnike početnike kojima se (su)financiraju troškovi investicija, obrtnih sredstava, zapošljavanje i dr. - ključno je redovito pratiti natječaje i javljati se na njih.

Ovaj je dokument izrađen uz financijsku podršku Grada Zagreba. Sadržaj ovoga dokumenta u isključivoj je odgovornosti Hrvatskog instituta za financijsku edukaciju i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta Grada Zagreba.